



Nordfyns Kommune
Østergade 23
5400 Bogense

Høring af restaureringsprojekt i Gamby Å og Stor Å

Nordfyns Kommunes har den 04.06.2021 modtaget en ansøgning om tilladelse til restaureringsprojektet efter vandløbsloven.

Nordfyns Kommune påtænker at træffe følgende afgørelse: Godkendelse af restaurering af Gamby Å og Stor Å på matriklerne 1a, Ejlskov By, Hårslev; 7b og 15e, Hårslev By, Hårslev samt 10c, Gamby By, Hårslev. Restaureringen omfatter udskiftning af bundmateriale, udlægning af skjulesten og etablering af 2 sandfang. Denne påtænkte afgørelse sendes hermed i 8 ugers høring fra i dag. Afgørelsens grundlag er den fremsendte projektbeskrivelse af 04.06.2021 (se bilag).

Tilladelsen forventes meddelt efter Vandløbslovens § 37 til restaurering af vandløb og under hensynstagen til kapitel 7 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering m.v.

I perioden fra i dag og 8 uger frem kan der indsendes høringssvar til den påtænkte afgørelse.

Høringssvar kan sendes på teknisk@nordfynskommune.dk.

Denne høring sendes direkte til de berørte lodsejere, denne høring skal i den forbindelse betragtes som partshøring efter Forvaltningsloven¹.

Teknik, Erhverv og Kultur

Natur og miljø

04. juni 2021

Sagsnummer
S2020-4095

Dokument nr.
D2021-101551

Cpr.-/CVR-nr./Ejd.nr.
Vandområde..

Nordfyns Kommune
Østergade 23
5400 Bogense
Tlf. 6482 8282

Kontaktadresse
Rådhuspladsen 2
5450 Otterup

Abningstid

Mandag	kl. 09.00 - 15.00
Tirsdag	kl. 09.00 - 15.00
Onsdag	kl. 09.00 - 15.00
Torsdag	kl. 09.00 - 17.00
Fredag	kl. 09.00 - 13.00

Hvis du ønsker at sende sikker post, skal du sende fra "Borger.dk" eller "Virk.dk".

www.nordfynskommune.dk

Kommunens databeskyttelsesrådgiver:
Tina Wrøbel
Tlf.: 64828192
E-mail: dpo@nordfynskommune.dk

¹ LBK nr 433 af 22/04/2014

Baggrund

Nordfyns Kommune har d. 04/06/2021 modtaget en ansøgning om tilladelse til restaurering af Gamby Å og Stor Å på matriklerne 1a, Ejlskov By, Hårslev; 7b og 15e, Hårslev By, Hårslev samt 10c, Gamby By, Hårslev. Restaureringen omfatter udskiftning af bundmateriale, udlægning af skjulesten og etablering af 2 sandfang.

For oversigtskort se bilag 1.

For at forbedre de fysiske forhold i det offentlige vandløb Gamby Å planlægges det at udskifte vandløbebunden over 6 mindre strækninger af det nævnte vandløbs st. 0- ca. 1.500 meter, samt i ca. 100 meter af Stor Å startende fra udløbet af Gamby Å. Yderligere planlægges etablering af 1 sandfang i Stor Å st. 17.855-17.830 meter og 1 sandfang i Gamby Å omkring st. 1.400 meter. Etablering af sandfang sker med henblik på at mindre sandvandingen i vandløbet samt undgå fremtidig tilsanding af vandløbsbunden. Kommunen behandler sagen efter vandløbslovens bestemmelser om restaurering af vandløb m.m.

Det er Nordfyns Kommunes vurdering, at projektet ikke vil ændre på de i oplandet eksisterende vandløbs vandføringsevne.

Denne afgørelse vedrører alene vandløbsloven.

Formål

Restaureringen sker med det formål at skabe god økologisk tilstand i Gamby Å, vurderet på baggrund af fisk, smådyr og planter. Formålet er dermed at opnå målsætning for vandløbet på den pågældende strækning. Dette sker under hensynstagen til de afvandingsmæssige interesser der findes i vandløbsoplandet.

Projektet sker i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv og er en del af de danske vandområdeplaner, der overordnet set har til formål at sikre god økologisk tilstand i de danske vandløb, søer, grundvand og kystvande.

Projektets parter

Ansøger:

- Nordfyns Kommune, Østergade 23, 5400 Bogense.

Lodsejere:

- Aagaarde ApS; Caspers Møllers Vej 13, 8240 Risskov; matr.nr. 1a, Ejlskov By, Hårslev.
- Hans Christian Møller Andersen og Kirsten Rask Andersen; Moderupvej 18, 5471 Søndersø; 15e, Hårslev By, Hårslev
- Henny Ingrid Jensen; Vejrphuse 23, 5471 Søndersø; 7b, Hårslev By, Hårslev
- Anne Skovbo Mortensen, Vejrphuse 41, 5471 Søndersø; 10c, Gamby By, Hårslev

Beskrivelse af vandløbet

Beskrivelse af nuværende forhold bygger på en besigtigelse foretaget af rådgivningsfirmaet COWI i 2019, samt på løbende besigtigelser foretaget af Nordfyns Kommune. Yderligere er inddraget oplysninger fra lodsejere og vandløbsregulativet for Kragelund Møllebæk, samt fra DTU-Aqua's fiskeundersøgelser fra 2018.

Gamby Å er på pågældende strækninger omfattet af regulativ fra 2006 (vedtaget af Fyns Amt) og er modsat stationeret med st. 0 m ved udløbet i Står Å. Vandløbet er ifølge regulativet 2.856 meter, dog fortsætter vandløbet opstrøms under et særskilt regulativ vedtaget af det tidligere Søndersø Kommune. Vandløbet er på strækningerne reguleret efter et QH-regulativ. I et QH-regulativ fokuseres der på forholdet mellem vandspejshøjden (H) og vandføringen (Q) fremfor på vandløbets fysiske dimensioner. Projektet omfatter kun en mindre strækning af Stor Å, der ligesom Gamby Å er omfattet af Q/H regulativ vedtaget af Fyns Amt.

Arealanvendelsen i oplandet domineres af landbrug med spredt bebyggelse og kun lidt skov. Oplandet til Gamby Å består ifølge Danmarks Jordbrugsforskning (jsim1) overvejende af sandblandet lerjord, mens en stor del af oplandet til Stor Å er lerblandet sandjord

Da vandløbene er regulerede på basis af QH-regulativer, findes der ingen opmåling af strækningerne eller oplysninger om den fysiske skikkelse i regulativerne.

Faldet er bestemt ud fra højdemodellen som vist på bilag 3. Faldet på strækningen varierer, men på både den øvre del og den nederste del er faldet meget ringe (under 1 ‰). Mellem st. 1100 og st. 300 er faldet ca. 1,8 ‰ bestemt ud fra højdemodellen.

I DTU-Aqua's fiskeundersøgelser (DTU-Aqua, 2018), se afsnit om fiskepleje, er Stor Å på den pågældende strækning beskrevet som havende et naturligt slynget forløb og godt fald. Bunden er en blanding af grus og sten med egnede gydeforhold og varieret dybde. Der er mange skjul ved underskårne brinker, sten og nedfaldne grene samt i vegetationen. Der er en fin ørredbestand, men dog nævnes markant nedgang i yngeltætheden i Storå st. 2 og 4.

Gamby Å beskrives st. 12 som havende godt fald. Bunden er gruset og egnet til gydning. Der er mange skjul langs brinkerne og en fin ørredbestand. Bredde 1,8 m og dybde 10-40 cm.

Ved Gamby Å st. 13 er der overvejende sandet bund og godt fald. Vandløbet kan forbedres ved udlægning af gydegrus og sten. Der er en mindre ørredbestand. Bredde 1,8 m, dybde 40-70 cm. Rapporten nævner, at der er betydelig sandvandring ved Gamby Å st. 13.

Den strækning som i vandområdeplanerne er udpeget til indsats for at opnå målsætningen god økologisk tilstand, er den nedre del af Gamby Å (ca. 1,5 km), samt ca. 100 meter af Stor Å fra udløbet af Gamby Å og nedstrøms. Ved besigtigelsen i 2019 blev der observeret meget varierende bundforhold, hvor flere stræk havde fast bund med grus og småsten, mens andre var tydeligt præget af sandvandring og havde aflejringer af 10-30 cm blød bund. Vandløbet er på nogle stræk tydeligt kanaliseret og uden større fysisk variation. Vandløbet løber gennem en mindre skov i st. 800-450 meter, men forløber ellers i åbent terræn.

Der findes flere dræntilløb til Gamby Å.

Øvrige forhold såsom planforhold og tekniske anlæg fremgår af projektbeskrivelsen som er vedhæftet som bilag.

Tiltag

På strækninger med blød bund og rimeligt fald kan bunden udskiftes. Bunden udskiftes typisk ved at fjerne fint sediment som mudder og sand og erstatte det med gydegrus. Gydegruset skal bestå af 80-85 % nødder (16-32 mm) og 15-20 % singels (33-64 mm). Der udlægges samtidig spredte mindre skjulesten (ca. 100 mm), ca. 1 sten pr. m. Ved bundudskiftning ændres vandløbets nuværende bundkote ikke, så vandføringsevne forbliver uændret. Indgrebet ændrer derfor ikke afvandingsforholdene. Dog vil tydelige sandaflejringer blive fjernet i forbindelse med anlægsarbejdet, svarende til almindelig vedligehold.

I stor Å på en 120 meter strækning nedstrøms udløbet af Gamby Å (st. 17.607-17.727) udskiftes bunden (B1). Ved bundudskiftning afgraves blød aflejret bund og yderligere afgraves ca. 25 cm reel vandløbsbund som senere genopfyldes med grus.

I Gamby Å opstrøms udløbet til Stor Å udskiftes bunden på en 20 meter strækning (B2) (st. 10-30), samt på en 30 meter strækning i st. 70-100 (B3). Yderligere udskiftes bunden på en 50 meter strækning i st. 200-250 (B4), på en 100 meter strækning i st. 340-440 (B5) og på en ca. 130 meter strækning i st. 1.200-1.330 (B6) umiddelbart nedstrøms sandfanget S2.

Grus udlægges i et 20-30 cm tykt lag således at ny bund passer med de i regulativet angivne bundkvoter. Gruset forsøges samtidigt udlagt varieret så det eksempelvis skiftevis forskubbes mod højre og venstre brink for at øge den fysiske variation i vandløbet. Dog skal dette ske så afstrømning fortsat kan ske upåvirket.

Yderligere udlægges skjulesten for ca. hver 5 meter vandløb. Stenene udlægges sjusket uden egentligt mønster, således at det fremstår naturligt.

Sandfang udformes typisk så de er mindst 10-15 gange så lange som vandløbets bredde, 2-3 gange så brede og med en bund, der er 0,75 – 1,00 m dybere end vandløbets bund. Siderne får anlæg 1:1 eller 1:2.

Sandfanget placeres nær veje, således at de er lette at tømme. De skal tømmes senest, når de er halvt fyldte, da de ellers ikke har den tiltænkte effekt.

Ved indløbet sikres siderne med store sten (100-400 mm) langs de første 2-3 m i sandfanget, så strømhvirvler ikke eroderer sandfangets sider.

Omkring st. 1.400 meter i Gamby Å etableres et ca. 28 meter langt sandfang (S2).

Vandløbets bundbredde øges fra ca. 1,4 meter til ca. 4,3 meter og bunden sænkes med ca. 1 meter. Siderne udføres med anlæg 1:1,5. Herved fjernes ca. 74 m³.

Ved udløb af Sandfanget udføres stensikring med 1,3 m³ singels sten. Stensikring udføres i et ca. 30 cm tykt lag.

Ved st. 17.855-17.830 meter i Stor Å etableres et ca. 25 meter langt sandfang (S1).

Vandløbets bundbredde øges fra ca. 1,5 meter til ca. 4,5 meter og bunden sænkes med ca. 1 meter. Siderne udføres med anlæg 1:1,5.

Ved udløb af Sandfanget udføres stensikring med 1,3 m³ singels sten. Stensikring udføres i et ca. 30 cm tykt lag.

Regulativ og vedligeholdelse

Projektet omhandler bundudskiftning, hvor der tages udgangspunkt i den regulativmæssige bund, hvormed der ikke ændres på vandløbets bundkoter. Ligeledes ændrer projektet ikke på forhold vedrørende grødeskæring og kontrol af vandføringsevne.

Oprensning af sandfang vil ske efter behov, hvilket forventes at være en årlig tømning.

Kommunens bemærkninger

Vandløbene er begge offentlige og er begge beskyttet og højt målsat. Jf. basisanalysen for vandområdeplanerne 2021-2027 er nuværende tilstand ringe økologisk tilstand, hvor vandløbet mangler målopfyldelse på fisk. Gennem projektet forbedres de fysiske forhold i Gamby Å, hvilket vil have en positiv effekt for fisk. Yderligere vil udlægningen af skjulesten i Gamby Å skabe potentiale for vandløbet som opvækstområde for fisk.

Ved bundudskiftning skabes der egnede gydepladser for fisk, hvilket vil bidrage positivt til Gamby Å som opvækstområde for fisk. Samtidig vil bundudskiftning forbedre forholdene for både smådyr og planter.

Kommunen bemærker, at der tages hensyn til evt. dræn der i dag føres til vandløbene, således at afvanding fra dræn ikke påvirkes. Samtidig vil etablering af sandfang mindske risikoen for fremtidig tilsanding af drænudløb.

Forbedring af de fysiske forhold forventes at øge produktionen af insekter, der på sigt kan bidrage til et øget fødegrundlag for områdets bestande af fugle, flagermus og padder m.fl.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Stor Å løber ud i fuglebeskyttelsesområdet Æbelø og kysten ved Nærrå og habitatområde Æbelø, havet syd for og Nærrå, der også falder sammen med Ramsar-området Kysten ved Nærrå og Æbelø.

Naturregistreringer

I projektområdet er der ikke registreret forekomst af Bilag-IV arter eller rødlistede arter. De §3 beskyttede arealer i projektområdet og i umiddelbar nærhed af projektområdet er der generelt i dårlig-ringet tilstand.

Kommunen forventer af meddele tilladelse til det ansøgte projekt.

Vurderingen bygger på, at afvandingen i området ikke ændres. Eksisterende naturværdier på de vandløbsnære arealer, forventes ikke at blive påvirket eller kun i begrænset omfang. Den biologiske mangfoldighed i området forventes at blive øget.

Myndighedskrav

Realiseringen af projektet forudsætter godkendelse efter vandløbslovens kap. 8 om restaurering af vandløb.

Ansøger og bygherre er ansvarlig for, at de følgende vilkår til projektet overholdes:

1. At projektet udføres som ansøgt.
2. Bygherres vandløbsfaglige rådgiver sikrer og dokumenterer etablering af eventuelle afværgeforanstaltninger og midlertidige tiltag.
3. At anlægsarbejdet ikke medfører materialeflugt eller anden forurening, der kan skade dræn og vandløb nedstrøms projektområdet.
4. Projektet skal udføres, så vandløbet er blokeret over så kort et tidsrum som muligt og i en tørvejrperiode.
5. At afstrømningsforholdene i eksisterende dræn i oplandet til projektområdet ikke ændres.
6. At terrænreguleringen i forbindelse med placering af overskudsjorden ikke må være af en størrelsesorden og have en placering, der ændrer vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindrer vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme. Jf. vandløbslovens §6
7. Der skal af Nordfyns Kommunes entreprenør fremsendes et "som udført" notat til dokumentation for projektet.

Lovgrundlag

Afgørelsen forventes truffet med hjemmel i:

- Lov om vandløb (vandløbsloven) (LBK nr. 1217 af 25.11.2019)
 - § 37 (Restaurering af vandløb)
- Bekendtgørelse om vandløbsregulering og –restaurering m.v. (Bek. 834 af 27.06.2016)
 - Kapitel 7 (Vandløbsrestaurering)

Øvrig lovgivning

Projektet er omfattet af bilag 2, punkt 10f i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (miljøvurderingsloven) (LBK 1225 af 25.10.2018) og kræver derfor at der foretages en screening jf. § 21, stk. 1 i samme bekendtgørelse. Projektet kræver dermed vurdering af om restaureringen er omfattet af vurderingspligt og gennemførelse af evt. vurdering.

Det ansøgte regulerings projekt vurderes til ikke at få nogen nævneværdig effekt på udpegningsgrundlagets arter og naturtyper i det nærmest liggende Natura 2000-område. Nordfyns Kommune har ikke konstateret eller har kendskab til forekomst af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV i eller omkring området.

Dele af projektområdet er omfattet af NBL §3-beskyttede områder. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet kræver dispensation efter Naturbeskyttelsesloven. Projektets gennemførelse forudsætter dermed at denne dispensation opnås.

Dele af projektområdet er højt målsat jf. vandområdeplanerne. De projekterede tiltag vurderes ikke at have negativ påvirkning på nuværende tilstand eller være til hindring for målopfyldelse. Derimod vurderes projektet at kunne fremme målopfyldelse.

At ansøger har ansvaret for at undersøge Ledningsejerregistret www.ler.dk for, om der ligger ledninger i det område, der skal graves i.

Denne afgørelse behandler udelukkende spørgsmål efter vandløbsloven, hvis andre tilladelser skal indhentes er det ansøgers ansvar at de opnås inden projektstart.

Projektets økonomi

Projektet er støttet af Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet med 146.545,00 kr. Øvrige udgifter afholdes af ansøger selv.

Høring og Tidsplan

Restaureringsprojektet sendes hermed i 8 ugers høring med forventet efterfølgende godkendelse og 4 ugers klageperiode fra 10-08-2021

Eventuelle høringssvar indsættes og kommenteres her.

Anlægsarbejdet forventes udført efter klagefristens udløb. Tilladelsen er gældende i 3 år, hvorefter godkendelsen bortfalder. Nordfyns Kommune skal orienteres, hvis projektet ikke bliver udført.

Fortidsminder

I henhold til bestemmelserne i museumslovens § 27 skal anlægsarbejdet standses, hvis der under jordarbejdet findes spor af fortidsminder og Odense Bys Museer informeres herom.

Aktindsigt

Der gøres opmærksom på retten til aktindsigt, jævnfør Forvaltningslovens² § 9, stk. 1 (LBK nr. 433 af 22.04.2014).

Klagevejledning

Der medsendes ikke klagevejledning da dette er en høring, klagevejledningen medsendes den endelige afgørelse.

Venlig hilsen

Rasmus Jyrkinewsky Nielsen

Miljøogsagsbehandler
Direkte tlf. 30 45 97 23
raniel@nordfynskommune.dk

² Bekendtgørelse nr. 433 af 22.04.2014 af forvaltningsloven

Kopi sendt til:

Lodsejer:

- Aagaarde ApS; Caspers Møllers Vej 13, 8240 Risskov; matr.nr. 1a, Ejlskov By, Hårslev.
- Hans Christian Møller Andersen og Kirsten Rask Andersen; Moderupvej 18, 5471 Søndersø; 15e, Hårslev By, Hårslev
- Henny Ingrid Jensen; Vejruphuse 23, 5471 Søndersø; 7b, Hårslev By, Hårslev
- Anne Skovbo Mortensen, Vejruphuse 41, 5471 Søndersø; 10c, Gamby By, Hårslev

Myndigheder og foreninger:

- Miljøstyrelsen mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Nordfyn lokalafdeling dnnordfyn-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Nordfyn nordfyn@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening Fynskredsen fynskredsen@botaniskforening.dk
- Friluftsrådet fr@friluftsradet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforening fyn@sportsfiskerforbundet.dk
- Odense Bys Museer museum@odense.dk
- Nordfyns Vandløbslaug st.kobeskov@live.dk

Bilag

- Projektbeskrivelse
- Bilag 1 – Oversigtskort
- Bilag 2 – Tiltagskort
- Bilag 3 – Faldforhold
- Bilag 4 – Ledningsoversigt
- Bilag 5 – Beskyttet natur
- Bilag 6 – Tilstandsvurderinger
- Bilag 7 – DTU Aqua prøvestationer